

Motion till riksdagen 2021/22:4228

av **Mats Green m.fl. (M, KD)**

med anledning av skr. 2021/22:13 Riksrevisionens rapport om arbetssökande över 55 år

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Arbetsförmedlingen i uppdrag att anpassa stöd och insatser till äldres utsatta situation på arbetsmarknaden och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fler arbetslösa med längre arbetslivserfarenhet ska erbjudas praktisk kompetensutveckling för att motverka långa tider i arbetslöshet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Regeringens skrivelse 2021/22:13 Riksrevisionens rapport om arbetssökande över 55 år, innehåller regeringens bedömning och åtgärder med anledning av Riksrevisionens rapport.

Riksrevisionen bedömer att regeringens och Arbetsförmedlingens styrning försvårar ett effektivt arbete för att arbetssökande över 55 år ska återgå i arbete. Riksrevisionen ger i sin skrivelse rekommendationer till både Arbetsförmedlingen och regeringen.

Regeringen har gett Arbetsförmedlingen i uppdrag i regleringsbrevet för 2020 och 2021 att utveckla ett statistiskt bedömningsstöd. Regeringen menar att ett statistiskt bedömningsstöd som tar hänsyn till ålder är ett viktigt verktyg som kan bidra till att Arbetsförmedlingen bättre kan fullgöra sin uppgift att prioritera dem som befinner sig långt från arbetsmarknaden.

Regeringen framhåller att de förutsätter att Arbetsförmedlingen beaktar de iakttagelser och rekommendationer som Riksrevisionen lämnar till Arbetsförmedlingen.

Äldre har aldrig varit yngre än nu. De senaste decennierna har inneburit betydande förbättringar av hälsan, 70-åringar i dag är som 50-åringar för tre årtionden sedan. Forskning har visat att det inte går att säga att en äldre person generellt sett har sämre

arbetsförmåga och färdigheter än en yngre. Många äldre jobbar i Sverige. Samtidigt finns det allt för många som vill jobba, men inte får chansen. Det är ett enormt resurslöseri att inte seniora medarbetare som vill och kan arbeta högre upp i åldern gör det.

Vi menar, precis som Riksrevisionen har konstaterat, att såväl regeringen som Arbetsförmedlingen under många år prioriterat andra utsatta grupper framför de äldre.

Ålder har alltför sällan vägts in i bedömningen av vilket stöd den arbetssökande behöver. Moderaterna och Kristdemokraterna anser att äldre personers situation på arbetsmarknaden när de blir arbetslösa måste synliggöras på ett bättre sätt jämfört med i dag med bättre anpassade insatser efter deras behov. Digitala bedömningsstöd måste användas i högre utsträckning.

För att arbetslösa med längre arbetslivserfarenhet ska kunna upprätthålla och utveckla sin kompetens bör det finnas större möjligheter till praktisk kompetensutveckling på en arbetsplats. Därför behövs fler och utvecklade praktikplatser i form av praktisk kompetensutveckling.

I Sverige värderas sällan ålder och erfarenhet, tvärtom nedvärderas den ofta. Åldersdiskriminering slår ut kompetenta personer, är kränkande mot den äldre arbetskraften och skadar samhället. Ålderismen innebär att människor utestängs på arbetsmarknaden, vilket minskar tillväxten och gör Sverige fattigare som nation.

Antalet personer över 55 år som är långtidsarbetslösa har ökat kraftigt. Den här gruppen har tidigare också konstaterats löpa större risk att fastna i långvarig arbetslöshet än yngre arbetslösa. Trots det finns i dag inga särskilda insatser för denna grupp. För både kvinnor och män sjunker sannolikheten att bli kontaktad av en arbetsgivare redan i 40-årsåldern, och i 65-årsåldern är sannolikheten att bli kontaktad enbart runt 2–3 procent. Ålder har alltför sällan vägts in i bedömningen av vilket stöd den arbetssökande behöver. Moderaterna och Kristdemokraterna anser att även de arbetslösa som fyllt 55 år måste synliggöras på ett bättre sätt jämfört med i dag genom bättre anpassade insatser efter deras behov.

Fram till 2017 hade personer över 55 år som varit arbetslösa mer än ett år möjlighet till dubbelt så lång tid med nystartsjobb. För att stärka dessa personers möjligheter att återgå till en varaktig förankring på arbetsmarknaden vill Moderaterna och Kristdemokraterna återinföra den möjligheten. För att arbetslösa med längre arbetslivserfarenhet ska kunna upprätthålla och utveckla sin kompetens bör det finnas större möjligheter till praktisk kompetensutveckling på en arbetsplats. Fler praktikplatser i form av praktisk kompetensutveckling bör därför erbjudas äldre som riskerar långa arbetslöshetstider.

Effektiviteten måste öka i Diskrimineringsombudsmannens tillsyn av arbetsgivares arbete med åtgärder för att förebygga åldersdiskriminering. Fler anmälningar om åldersdiskriminering bör bli föremål för ingående analys och ge underlag för DO:s arbete med att förebygga diskriminering.

Informationen om de privatekonomiska konsekvenserna av att arbeta längre upp i åldrarna behöver förbättras. Pensionsmyndigheten bör få ett uppdrag att tillsammans med Min Pension utarbeta bättre information hur den disponibla inkomsten, dvs. efter skatter och andra bidrag, förbättras av att arbeta högre upp i åldrarna.

Vi har otaliga gånger påtalat att regeringens styrning av Arbetsförmedlingen inte fungerat och det blir alltmer tydligt. Vi menar att regeringen bör styra Arbetsförmedlingen tydligare genom att ge myndigheten i uppdrag att anpassa stöd och insatser till äldres utsatta situation på arbetsmarknaden.

Mats Green (M)

Saila Quicklund (M)

Ann-Sofie Lifvenhage (M)

Sofia Damm (KD)

Josefin Malmqvist (M)

Michael Anefur (KD)